

Phonetisch-phonologische Beschreibung

Assimilation

Epenthese (Einfügung) - Elision (Tilgung) - Metathese (Umstellung)

[k]-Epenthese (Einfügung)

216	a	∅→k/η_#	fɛŋk fängk (2) / fɪŋk fingk / ʃpɪŋk springk (3) / klɪŋk klingk / hɛŋk hängk
	b		jaŋk gangk (8) / tʃøŋk engezüngk
	c		ʃɪŋk ging / ʃɪŋkə ginge (3)
	d		ʊnbədɪŋk (2) / ɛŋk Engk (3) / hʊŋk Hungk (9) / kɪŋk (koməl'jo:ns)kɪŋk Kink / mʊŋk Munk
	e		bʊŋk brung / hʌɪtʃøŋk Heizung / pɛnɪŋk Penning / ʃmɛtɛɪŋk Schmetterling
	f		zɪŋk sink (<i>sinkt</i>) vs. zɪŋ:k singk (<i>singt</i>) / klɪŋk Klink (<i>Klinke</i>) vs. klɪŋ:k klingk (klingt) / fɪŋk Fink (<i>Finkenvogel</i>) vs. fɪŋ:k fingk (<i>findet</i>)

Bei den Verbformen in 220 a sollte eigentlich [ŋ] geschärft artikuliert werden, was wir in den Erzählungen der PT allerdings nicht feststellen konnten. Dass hier Schärfung wichtig ist, zeigen die Minimalpaare in 220 f, bei denen jeweils das Verb mit Stamm auf [ŋ] geschärft ist, das Gegenstück mit Stamm auf [ŋk] nicht.

[p]-Epenthese

Konjugierte Verbformen, die im Deutschen auf "mt" auslauten, enden im Kölschen auf "mp". Während vom Deutschen zum Kölschen der Prozess der Labialisierung von [t] zu [p] stattfindet, findet bei der Alveolarisierung der umgekehrte Prozess statt, was aber nur von 3 PT bei der Übersetzung vorkommt. Fast alle kannten die korrekte kölsche Aussprache, auch wenn es beim Vokal Abweichungen gab.

mp → mt	MÜ-57	<i>schäumt</i> (1)	ʃøɪmp / ʃy:mp (183)	ʃøɪmt / ʃy:mt (3)
---------	-------	--------------------	---------------------	-------------------

[n]-Epenthese (Anfügung)

217	a	∅→p / m_ \$	ʃtɛmp stemmp / nɪmp nimmp / fɛzøɪmp versüümp / jəfɔɪmp geformp // jəʃtɛmp gestemmp (3) / fɛʃtɛmp verstemmp / jəʃkœmp geschröömp
	b		ʃtɛmp bestemmp (6) / damp verdamp (2) / fɛɛmp fremb (2) / zɛmplɪfə sämpliche / hɛmp hɪmp Naachshemb, Hembche
	c		pɔɔmt promp (2)

218	a	∅→n / _ # h	zɪŋən ho:t singen Hot / kənən hʊŋə keinen Hunger / opjəhovən hatŋ opgehovven hatten / a:njəfanjən hat aangefangen hatt / pasiɛbən halt passieren halt / fɛzakən he: versacken hee / ʊŋən hɛt ungen hät / fol'jən han Folgen han / bø:tfjən hɛɔ Bööttchen her / hatən hœksʔala:ɔm hatten Höchsalarm / hatən hø:ne hatten Hühner / 'fe:ɔjən han Ferien han / ɛɔmən hœ:ʃ ärmen Höösch / hatən he:hatten hee
	b	∅→n / _ # V	jəjanjən_es gegangen es / ɛ'kleɛbən_azo erklären also / jəkɪfjən_on gekrischen un / kœ:mən_ɔs kömen us / zɛtsən_al setzen all / bovən_ʊn bovven un / bɔa:tən_ən braten en / vo:ən_am woren am / duɔtən_ət duurten et / gɔo:sən_ʔɔto:s großen Autos / ɪf:pɪltən_als ich spillten als / dɔɪvən_op drüvven op / lo:fən_ɪve laufen üvver / za:ɔən_ɪfj sagen ich / za:ɔən_ɪfj sagen üch / hɪŋən_ɪm hingen em / vo:ɔən_əzu woren esu / kɔntən_ɪvəhøɔp kunnten üvverhaup / sɪtsən_em setzen em
	c	∅→n / _ # d	hatən de hatten der / vo:tən di woodten die / kɔ:mən dɔ kōmen do / a:nluɛbən dɛ:t aanluuren dät / pasiɛbən dɛ:tə parieren däte / mo:tən dan mooten dann / jɛ:jən di gāgen die / jantʃən da:x ganzen Dag / ʃɔɪfɛlfjən di Schäufelchen die / vɔlən dɔi:ə wollen drihe / vɛsən dɔx wessen doch / kənən dɛkəl keinen Deckel / en'tʃvɛfjən dɔŋkəl enzweschen dunkel
	d	∅→n / _ # z	vo:ɔən zə woren se / kɔmən zə kōmen se / hatən zə hatten se / ʃpɪltən zɪfj spillten sich / vo:ɔən zu woren su / lɪŋkən zɔɪtə linken Seite / gɔo:sən za:l großen Saal

n-Epithese vor [z] ist aus sprechtechnischen Gründen vor Wörtern wie “se”, “su” oder “sich” möglich; bei den beiden letztgenannten Beispielen in 218 d handelt es sich nicht um n-Epithese, diese PT haben Deutsch gesprochen. n-Epithese kann demnach immer dann erfolgen, wenn das folgende Wort mit Vokal, [d] oder [h] beginnt, was man in folgender Regel ausdrücken könnte.

$\emptyset \rightarrow n / _ \#$	$\left[\begin{array}{c} V \\ [d] \\ [h] \end{array} \right]$
-----------------------------------	---

Zwar haben einige PT auch [n] angefügt, wenn das folgende Wort mit /f/, /k/, /p/, [j], [l], [m], [ʁ], [s], [t] beginnt, das ist aber unüblich und kam auch nicht häufig vor. Ein paar Beispiele dazu aus den Erzählungen sind in 218' aufgelistet.

218'	a	$\emptyset \rightarrow n / _ \# f$	me:tfjən fr'laɪfj Mädchen villedich / vɔ'ən fʁø'e woren fröher
	b	$\emptyset \rightarrow n / _ \# v$	ɛkle:rən vɔ'ʁəm / klo:pən vɔ'ɪ / dɛkən vɔ:tn / dɛɪnən vɔ:ʁə / jəjovən vɔ: / ftaxtən vɔlt / zɪtuats'jo:nən vɪ / hɪnən vɪde ən vɔ:ʁə drennen wore / jəjovən vɔ: gegovven wo / ftaxtən vɔlt starten vollt / hɪnən vɪde hingen widder
	c	$\emptyset \rightarrow n / _ \# k$	ɔvən kyt / fyʁən kɔmə / ma:xən keɪn / mo:ʁjən ken / ma:xən kʁax / jəjəsən kin't / dɛ:tən kɔm'pa kütt / fyʁən kɔmə vürren kumme / ma:xən kʁax maachen Krach / dɛ:tən kɔm'paxə däten Komparse
	d	$\emptyset \rightarrow n / _ \# g$	hatən gløʏv_ɪfj hatten gläuv ich
	e	$\emptyset \rightarrow n / _ \# p$	ʁɛtʊŋsfa:ʁən poli'tsɔɪ Rettungswagen Polizei
	f	$\emptyset \rightarrow n / _ \# b$	ɛ'tsɛ:lən be / mɪnən bʁo'de mingen Broder / kɔntən bɔɪʁɪʃ kunnten Bayrisch / jə'ʔlɛn blɪtʃe geölten Bletzer / tʁɔkən bɪn
	g	$\emptyset \rightarrow n / _ \# j$	vɔ:ʁən jo woren jo / za:ʁən jot sagen god / vɔ:ʁən jɛt woren jet / hatən jʁa't hatten grad / do'nevən jɛftɛlt donevven gestellt / vedʁa:ʁən jo / ɪfj:ɛdən jo / mo:tən jo / dɛ:tən jo / voltən ja / vɔən je:de
	h	$\emptyset \rightarrow n / _ \# l$	kɔ:mən lɪk komen Lück
	i	$\emptyset \rightarrow n / _ \# m$	vɔ:tən miɔ woodten mir / fʁɔ:xən mɪfj frogten mich / mo'nblu:mən met Moonblumen met / jəfa:ʁən mem gefahren mem / hɪnən miɔ / satstən miɔ / vɔltən mɪfj
	j	$\emptyset \rightarrow n / _ \# ʁ$	ɛlftən ʁø:f Elften rōf
	k	$\emptyset \rightarrow n / _ \# s$	vɔ:ən su: woren su
	l	$\emptyset \rightarrow n / _ \# t$	iɔvən tʁɔpəs ihren Tuppes

In 218' f sind die beiden letzten Beispiele deutsch bzw. Rheinisch. Die meisten Wörter in 218 g sind “jo”/“ja”, bei denen n-Epithese angewendet wurde. In 218 i kommt n-Epithese lediglich vor den Wörter “mir”, “mich”, “met” und “mem” vor. 218 k ist nicht möglich, da im Kölschen Wörter nicht mit stimmlosem [s] anlauten, so lange das voranstehende Wort nicht mit stimmlosem Konsonant auslautet.

[ʁ]-Epithese (Anfügung)

219	$\emptyset \rightarrow ʁ / e _ \# V$	bɛkɛʁ_əʁvɛ Bäckler erüvver / dɪŋɛʁ_əm Dinger am / dyɛʁ_əʁɪn Dür eren / ɪmɛʁ_əns immer ens / jɛ:dɛʁ_ən jeder en / fʁøɔɔ_əm schwer am / ʊzə'handɛʁ_ʊn usenander un / vɪdɛʁ_ənz widder ens / jɛ:dɛʁ_ən / oɔɛʁ_ən / fɪlɔnɔbɛfʁø:ɔɔ_ʊm / fʁøɔɔ_əm / ʊzə'handɛʁ_ʊn / vɪdɛʁ_ə / vɪdɛʁ_ənz avɛʁ_ə / ɛvɛʁ_ən / ʁɛfɪ'vɪ:ɔɔ_ʊn / bɛkɛʁ_ə / bɛkɛʁ_əʁvɛ / dɪŋɛʁ_əm / dyɛʁ_əʁɪn / ɪmɛʁ_ə / ɪmɛʁ_əns / jɛ:dɛʁ_ən / oɔɛʁ_ən / fɪlɔnɔbɛfʁø:ɔɔ_ʊm / fʁøɔɔ_əm / ʊzə'handɛʁ_ʊn / vɪdɛʁ_ə / vɪdɛʁ_ənz / oɔɛʁ_ən
-----	---------------------------------------	--

Die Regel für [ʁ]-Anfügung könnte so formuliert werden: $\emptyset \rightarrow [ʁ] / [e] _ \# V$

220	a	Vokal	fyʁ_om vür om / lo:ʁ_ɪfj loor ich / vɔ:ʁ_ɪfj wor ich / vɔ:ʁ_əm wör am / vɔ:ʁ_ / vɔ:ʁ_ɪfj / vɔ:ʁ_əm ɪʒ
	b	ə	dɛʁ_əʁɪnjɛkɔmə dār erengekumme / fyʁ_ən för en / hyʁ_əns hür ens / lu:ʁ_əns luur ens / vɔ:ʁ_ə wor e / vɔ:ʁ_əd wör et / ɛ'klɛ:ʁ_əm / dɛʁ_əʁɪnjɛkɔmə / fɔ:ʁ_əd / fɔ:ʁ_əʒu / fyʁ_ən / fyʁ_ət / hø:ʁ_əns / høʁ_əns / høʁ_əns / høʁ_əns / hyʁ_əns / hyʁ_əns / lo:ʁ_əns / lo:ʁ_əns / lu:ʁ_əns / nu:ʁ_ənə / nuʁ_əns / vɔ:ʁ_ə / vɔ:ʁ_əd:an / vɔ:ʁ_ən / vɔ:ʁ_ət / vɔ:ʁ_ət / vɔ:ʁ_əʒu / vɔ:ʁ_ə / vɔ:ʁ_əd
	c	e	vɔ:ʁ_ə wor er

Diese phonologischen Prozesse sind fakultativ, wie die folgenden Beispiele aus den Erzählungen der PT zeigen:

omə_ʊn Oma un / ʃvɛstə_ʊn Schwester un / mʊtə_ʊmɐ Mutter immer / hɪŋə_ʊm hinger im / mɛ_ox mer och / ɛvə_ʊn ävver en / ɛvə_ʊt / hʊtə_ʊn heute en / mɛ_ʊn mer en / mʊtə_ʊn

Elision (Tilgung)

223	a	ə→∅ / _n\$	vi:zn riesen / ʀ en (90) / fanŋ fangen / kynŋ können (2) / la:dŋ laden / lʊʃfŋ laufen / metma:xŋ metmaache / pɔu:stŋ prusten / sa:ŋ sagen / ʃvi:vŋ schrievən / ʃpɪlŋ spillen / tɛdŋ treden / trefŋ treffen / fe:ʒsŋ vergessen / vesŋ wessen (2) / dɛ:tŋ dāten (13) / dœtstŋ dōtztən / dœʃftŋ durften / hatŋ hatten (21) / kɔ:mŋ kōmen (2) / kɛ:tŋ krāhten (2) / ʒɪŋŋ gɪngen / kœntŋ kœnntən / lɛ:ftŋ lāvten / lu:ɣtŋ luurten / me:ntŋ meinten (2) / mo:tŋ mooten (6) / ʃtœntŋ stundtən (2) / vœltŋ wolltən (3) / vo:tŋ woodtən / hɛtŋ hātten (3) / jɛfa:ʒŋ gefahren / jɛʒanŋ gegangen / jɛʃtandŋ gestandən / feʃvœndŋ verschwunden / po:ʃtŋ Pōoschtən (2) / vɛ:ŋ Wehən / ʒɪʒa'ʒɛtŋ Zigaretten / altŋhɑ:m Altenheim / hɛʒŋzɪʒtŋ Herrensitzung / hœntʒœlɛnbœk Hohenzollernbrœck / kɛa:nŋ'bœmŋ Krahnēnbāumēn / mœʒŋhɑ:mē Mauenheimer / va:ɪdŋpɛʃ Weedenpesch / andɛʒŋ andēren / jɛ:dŋ jedēn (7) / jɛ:dŋfals jedēnfalls (10) / ʒsɔsɔmŋ zosammen / ʒantʒŋ ganzēn / ɔʃŋ offēn / ʒvɛʃŋ zveschēn / ʒʃa:ŋ'fe:ʒɪʃ zveienveezig
		ə→∅ / _ns\$	mɪnɛzŋs mindēstēns / ʀs ɛns (17) / bɛstŋs bestēns / e:ʒtŋz ɛetstēns / ʒɛ:dŋsa:t rɛdēnsaat
		ə→∅ / _nt\$	ɛ:ŋtɪʃ eigēntlich / anʃli:sŋt anschliēßēnd / af:alŋdɛ avfallēndē / ɛʀŋʒ'van irgēndwann / ɔ:vŋt Ovēnd
		ə→∅ / _nɛ\$	ʀɛ ɛnɛ / feʃi:dŋɛ vɛrschidēnē / af:alŋdɛ avfallēndē
	b	ə→∅ / _m\$	ʌʃjɛhɔ:bŋ aufgēhobēn / dŋ dem / ʀ ɛm (3) / jɛʃɔ'bŋ gɛschobēn / zi:bŋ siebēn / ʃtœʀŋ Sturm / jɛʃtœʒbŋ gestorbēn / vœʀŋ worœm / ʀ:ɛ:ʃjɛbœ:ʃjɛ œm Mādchēbœchē / ʊnzœʀŋ unserem / ovŋ ovvēn / ha:bŋ habēn / ɛvɛ_ʀ ävver am / ɛʒŋ Ärm
	c	ə→∅ / _ŋ\$	kvi:ɡŋ kriegēn / zɪmœʒŋʃtɔ:s Simmeringstroß
	d	ə→∅ / _l\$	vɛ:sjɛ wāhʒɛlɛ / dak Dackel / ʌʃsʒɛhandʃt ausgēhandelt / jɛpadʃt gɛpaddelt / fvi:dʃ Friedel / kœtʃt kœttelt / mantʃ Mantel / myf:ʒœ mūffɛlɛ / jœbɛdʃt gɛbeddelt / dœŋkʒœ dunklɛ / jɛʃœdʃ gɛschœddel / by:dʃ Būdɛl / mɛntʃ Māntel
227	a	n→∅ / _#m	a_mɪŋɛm an mingem / du_mɛ dun mer / fu_miɛ vun mir (3) / ha_mɛ han mer (12) / jɔ_mɛ gonn mer / ka_mɛ kann mer (7) / ka_ma:xɛ kann maache / zi_mɛ sin mer / ʊ_mɪŋɛ un minge (4) / ʊ_miɛ un mir / ʊ_mɛm un mem / va_mɛ wann mer / vɛ_mɛ wenn mer / vɛ_mɪŋ wenn ming / a_miɛ an mir / dɔ_mɛ dun mer / e_mɪŋɛm en mingem (3) / fɔ_miɛ von mir (2) / fɔ_miɛ vun mir / ha_miɛ han mir (5) / ha_mɪʃ han mich / jɔ_mɪɛ gonn mir / si_mɛ sin mer / ʊ_mɛm un mem / ʊ_mɛ un mer (2) / ʊ_mɪŋ un ming / ʊ_mɪŋɛ un minge / o_ɛmɛ un immer / vɛ_mɪŋɛ wenn minge / zɪ_mɛ sin mer (3)
	b	n→∅ / _#j	bɪ_ʒɔ bɛn jo / ha_ʒœdax han gedaach
	c	n→∅ / _#l	da_lu:ɣ dann luur
	d	n→∅ / _#V	ka_ɪʃ kann ich
	e	x→∅ / _#m	o_mɛt och met / nɔ_ma nochma
	f	x→∅ / _#n	dɔ_ŋɔɔ doch nor / dɔ_nɪt doch nit / nɔ_nɪt noch nit / o_ŋɔɔ och nor / o_ŋɔx och noch / o_nɪt och nit / dɔ_nɪ doch nie
	g	x→∅ / _#j	o_ʒɛma:t och gemaht
	h	ɣ→∅ / _#m	vɔ_mɛ wor mer (7) / fœ_mɪʃ vœr mich (17) / vɔ_mɛt wor met (2) / fo_miɛ vor mir / va_mɛn war mein / fo_mɛ vun mir
	i	ɣ→∅ / _#n	fɪ_nɛ vür ne / no_ŋɔx nor noch
	j	ɣ→∅ / _#l	fo_lu:te vœr luuter / fɔ_lutɛ vœr luuter / hɛ_lɛ:ʒɛ Herr Lehrer / jɔ_lɛŋɛ Joħr länger / fœ_la:xɛ vœr laache
	k	ɣ→∅ / _#j	mɪ_ʒœn mir gonn / va_ʒa war ja
	l	t→∅ / _#m	nɪ_mɛɣ nit mehr / nɪ_mɛt nit met / ni_mi nit mih
	m	t→∅ / _#n	mɛ_nɛm met nem
	n	s→∅ / _#ʃ	ʒanʃ:ma:lɛ ganz schmale

230	a	j-∅ / V#_	ni:əhi:ʁət nie gehierodt / vase:əjanə Wasser gegange
	b	j-∅ / f#_	ʃɪʁ:f:ənəmə Schirv genomme
	c	j-∅ / ŋ#_	ɪŋ:ɔn ich gonn / ʃlɛ:ŋ:əvo:də schlääch gewoode / miŋ:a mich ja / miŋ:əfʊŋə mich gefunge / na'təlɪfj:əfa:ʁə natörllich gefahre ɪŋ:ɔn ich gonn / ʃlɛ:ŋ:əvo:də schlääch gewoode / ɪŋ:əza:t iç gesaht / miŋ:ɔ / miŋ:a miç ja / miŋ:əfʊŋə miç gefunge / miŋ:əjanən miç gegangen / na'təlɪfj:əfa:ʁə natörllich gefahre / na'tɪɪŋ:əho:t natörllich gehoot / ɪŋ:əza:t iç gesaht
	d	j-∅ / k#_	pɑ:k:əjanə Park gegange
	e	j-∅ / p#_	fʁɛmp:əjanə fremb gegange
	f	j-∅ / s#_	jas:əjanə Gass gegange / ʃtro:s:əjanə Stroß gegange
	g	j-∅ / t#_	jəʁ:t:əhat Gerät gehat / nit:əjovə nit gegovve
	h	j-∅ / x#_	ko:x:əjɛsə Koche gegesse
	i	j-∅ / /ʃ/#_	dʁɛjənfe:ʃʃ:ɔ dreienvveezig Johr / fədœʃj:əma:t verdötsch gemaht / def:əlɛ:jə Desch geläge / kœlf:əzaxt Kölsch gesaht / komɪf:əfø:l komisch Geföhl / na'tɪɪz:ants natörllich ganz / ale'dɪŋz:ɔn allerdings schon / ʃzɔx:əjanə Zog gegange / əɪn:əjanə eren gegange / haʃ:ədat ha'ich gedaach / vontsəmɛ,def:əlɛ:jə Wonnzemmerdesch geläge / e:ʃ:əda:x ich gedaach / ʒ:an ich han / ɪŋ_løʏf ich gläuv

Methathese (Umstellung)

Die **Umstellung** oder **Vertauschung** von Segmenten bezeichnet man als Methathese. Dieser Prozess kann häufig bei der Affigierung auftreten, wenn also Morpheme miteinander verknüpft werden. Im Kölschen gibt es ein paar Wörter, bei denen dies auftritt.

Konjugiert man das Verb "rechne", treten bei den Formen der 2. & 3. Ps. Sg und der 2. Ps Pl Umstellungen auf:

rechne:	ich rechn-e do rech-e-n-s hä rech-e-n-t mir/se rechn-e ehr rech-e-n-t
---------	---

Als Regel ließe sich aufstellen:

nə→ən / ŋ_ts/

In den Erzählungen kommt Methathese lediglich einmal vor.:

nə→ən / ŋ_t	ʊsʒəʁɛŋnət ausgerechnet
-------------	-------------------------

Phonetisch-phonologische Beschreibung

Assimilation

Sonorisierung (= stl → sth) - Entstimmlichung (= sth → stl)

Sonorisierung

Ein vormals stimmloser Laut wird stimmhaft artikuliert. Es folgen Beispiele aus den Erzählungen:

237	a	s→z / _#V	<p>ez_εve / voz_εve / ηz_en / zonz_en / vø:lmy'z_em / mez_en / mɔvʝənz_em / luz_en / jla:z_en / əz_eme / ənz_e / da:malz_en / bez_enə / bez_en / alz_em / aləz_en / aləz_e'ja:l / ʊnz_ob / unz_ob / paz_op / mʊz_op / mʊz_o / loz_op / ənz_op / bez_op / aləz_op / voz_o / tynəz_ʊn / ʃpɛ:təz_ʊm / ʊʊz_ʊn / ny:sɛftʊo:z_ʊs / mʊʝənz_ʊs / loz_ʊn / kəvnevalz_ʊn / jʊo:z_ʊn / hʊz_ʊn / hændiz_ʊn / ənz_ʊn / daz_ʊntɛ / biz_ʊs / biz_ʊs / bez_ʊp / bez_ʊnən / vʊz_ɪf / ve:z_ɪʒ / ve:z_ɪf / vɛʝz_ɪf / vaz_ɪf / mʊz_ɪf / loz_ɪf / iz_ɪn / daz_ɪs / bez_ɪf / alz_ɪʒ / alz_ɪme / alz_ɪf / aləz_ɪn / voz_abe / vo:z_at / ʊnz_am / ftʊo'z_am / muz_aləs / kɔz_ave / ɪz_at / ez_ave / ez_am / ez_ad / ez_abe / biz_an / bez_an / az_a'lɛɪn (ens allein) / kʌŋkəkəz_ɣvenɪmp / andəz_ɣvəvɪf / ez_ave / ez_azo / ez_ən / ez_ənə / ez_ɪme / ez_ox / bez_en / bez_ɪm / bez_ɪn / ɪʒ_ʊs / jəfɛ:ʒ_op'vɔl / ləstɪʒ_ʊn / ʃpaz_an / vɛʝz_ɪf / ez_ʊs</p>
		f→v / _#V	<p>av_ʊn / bli:v_ʊn / ɔv_ɪf / dʌv_ɪf / doʌv_ɪf / dʊv_ɪf / əv_ox / əkav_ʊn / glɔv_ɪf / glɔv_ɪʒ / hɪlv_ʊns / j:ɔv_ʊzəm / jɛv_ɪf / jo:v_ɪf / əv_ɪf / flə:v_ɪf / ftadək'fɪv_es / ve:tʃav_en / ʊo:v_a:n / ʊo:v_ɪf</p>
		ŋ→ʒ / _#V	<p>tʃɛʝz_op / bə'lʌɪdɪʒ_ʊn / bɪʝz_əkʊp / dɪʒ_ɪn / e'ta:ʒ_en / əʒ_ɣʒ / fe'lɪʒ_ox / fleʝz_en / fyɛvɛtʃɪʒ_ʊn / fʌɛz_op / gə'ʌa:ʒ_ʊn / ɪʒ_als / ɪʒ_am / ɪʒ_εve / ɪʒ_e:dz / ɪʒ_em / ɪʒ_en / ɪʒ_ens / ɪʒ_ɪme / ɪʒ_ʊbɛ'hɔʊp / ɪʒ_op / ɪʒ_ʊnəm / ɪʒ_ʊs / ɪʒ_ɣvɛ'hɔʊp / jəfɛ:ʒ_ʊn / kladʒ_an / kœʒ_eme / le:ʒ_ʊsʝə'ma:t / mɪʒ_a:n / mɪʒ_an / mɪʒ_en / mɪʒ_ɪm / mɪʒ_ɪme / mɪʒ_om / mɪʒ_op / mɪʒ_ox / mɪʒ_ʊn / mɪʒ_ɣvɛho:f / na'tyɛɪʒ_ox / na'tyɪʒ_ɣvɛ'hɔʊp / natɪʒ_en / natɪʒ_am / pɪŋɛɪʒ_ʊn / flɛ:ʒ_en / ʃpɛʝz_ɪʒ / ʃpɛʝz_ɪf / vɛ:ʒ_ave / ɣʒ_ʊn / zɪʒ_abe / zɪʒ_am / zɪʒ_əkʊm / zɪʒ_ɪm / zɪʒ_ɪme / zɪʒ_ox / ʌɪfɪʒ_am</p>
		ŋ→j / _#V	<p>ɛʝzənɪʒ_ʊn / bəvɛ:ʒ_ɛ / dij_an / ɪj_ave / ɪj_az (ens) / ij_en / ij_et / ɪj_ɪm / ij_op / ɪj_ox / mɛfɪɪʒ_ob / mɪj_ɪn / mɪj_op / mɪj_ox / zɪj_ɪnt</p>
		ʃ→j / _#V	<p>ʒtə'ma'tɪj_en</p>
		x→ʌ / _#V	<p>ɛɪfʌv_ɛs / da:ʌ_am / da:ʌ_ofjə'ʃnɪgə / doʌ_em / doʌ_en / jəda:ʌ_ɪf / jəda:ʌ_op / lo:ʌ_ɪf / loʌ_ob'dʊn / ma:ʌ_ɪʒ / ma:ʌ_ɪf / maʌ_ɪf / noʌ_am / oʌ_ɛkant / oʌ_at / oʌ_e'ja:l / oʌ_em / oʌ_ɪme / oʌ_op / oʌ_ʊm / oʌ_ʊn / oʌ_ʊs / ʌv_ʌ'ʒtəba'nə / vaʌ_ʊn / da:ʌ_ob / da:ʌ_ode / da:ʌ_ɣvɛ'ʃtandə / lo:ʌ_εve / lo:ʌ_ɪf / loʌ_ɪʒ / saʌ_ɪf / za:ʌ_ɪf / zaʌ_ɪf / zaʌ_ɪʒ</p>
	b	t→d / _#V	<p>ald_en / bɛd_an / dad_es / əd_εz / əd_ʊvɛhɔʊf / had_ɪf / hɛd_ʊns / hɛɪmjəbʌ:d_ʊn / jɛ:d_ɣvɛhɔʊp / jəvo:d_ode / krɛ:d_ɪf / kɪd_ʊzəm / nɪd_ɪm / stə'lʌɪd_ɛkʃpɛ / tad_ɪj / med_en / vɛld_ɛs / vo:d_ɪf / zʊld_ɪf / had_a:njəfənə / əd_alzo / ald_am / damɪd_am / əd_am / ʊnd_am / vad_am / fɛtʃvɛɪfɔld_an / əd_at / ved_at / hjad_ave / jɪd_aveʌ / kʊnd_ʌzʊ / bʌo:d_at / jɛ:d_an / pɛ:d_am / ve:d_alzo / vo:d_ad / nɪd_ɛ'kant / dad_ɛ'klɛɛt / nɛd_ɛ'lʌvə / nɪd_ɛɪf / əd_εve / hɛd_εve / kund_εve / zʊld_εve / jo:d_ɛ'ɪnəʌ / zi:d_εve / jʌa:d_en / gʌa:d_ezʊ / flɔ:d_ɛs / ve:d_en / dad_ed / hɪɛd_ɛm / əd_en / had_en / vɔnd_en / kʌɛd_ɛnə / med_ɛnəm / tʃɛvɛɛd_ɛs / dad_ɛs / fʊld_ɛs / vad_ɛs / dɔmed_ɛt / kʊnd_ɛt / dad_εz / əd_εz / nɪd_ezʊ / kɪd_ɛvɪn / med_ɛvɪn / dad_ɛvɔb / ɪf:tʊnd_en / dʌo:d_en / kɪd_ɔp / fɛɛd_ox / hɛd_ox / had_ɔ / vʊnd_ɔm / bo:d_ox / va:d_ɔp / ve:d_ob / zʊld_ode / bə'dəbɪd_ɔp / əd_ɔp / kɪd_ɔp / nɪd_ɔp / nɪd_ɔpɪvɛs / bɛftɛmd_ox / dad_ox / əd_ox / hɛd_ox / hald_ox / kɪd_ox / ɔ:vənd_ob / mo:d_ɪ:m / had_ɪf / bəkand_ɪz / fo:d_ɪf / jɛ:d_ɪme / kʌɛ:d_ɪf / kʌɛ:d_ɪʒ / mo:d_ɪme / mo:d_ɪf / mo:d_ɪʒ / mo:d_ɪf / mœ:d_ɪf / un'tɛmɪ:d_ɪs / vɛ:d_ɪf / ve:d_ɪf / vo:d_ɪf / vʊld_ɪʒ / dad_ɪf / hɛd_ɪf / hɛnd_ɪf / jɛmad_ɪf / kand_ɪf / kʊnd_ɪf / ftʊnd_ɪf / und_ɪf / vad_ɪf / vʊld_ɪf / zʊld_ɪf / had_ɪj / hɛd_ɪm / med_ɪm / mɪd_ɪm / ad_ɪme / ald_ɪme / hɛd_ɪme / vʊld_ɪme / hand_ɪn / nɪd_ɪn / nɪd_ɪnflœ:f / dad_ɪs / əd_ɪs / hɔɪd_ɪs / dad_ɪʒ / dɛmed_ɪʒ / had_ɪʒ / ftʊnd_ɪʒ / vʊld_ɪʒ / ɔ:vənd_ɪme / dɛ:d_ɪme / dɛ:d_ɪf / fɛ'ʔapɛ:d_ʊnəm / jəbʌ:d_ʊn / jɛla:d_ʊn / jɛma:d_ʊn / jəva:d_ʊn / jo:d_ʊn / zʊl'da:d_ʊn / fɛby:ld_ʊn / ʌntɛjəho:ld_ʊn / fɛtsald_ʊn / hand_ʊn / jɛdʊɛd_ʊn / jəhold_ʊn / jəkʌbɛld_ʊn / jo'd_ʊn / kʊnd_ʊn / med_ʊn / pɔd_ʊn / tand_ʊn / hɛd_ʊns / med_ʊnzəm / dad_ʊs / lu:ɛd_ʊs / bɛla:d_ʊn / dɛ:d_ʊns / ho:d_ʊm / jəfɛld_ɣvɛ / kɪd_ɣvɛ'hɔʊp</p>
		k→g / _#V	<p>tʃɪg_an / bəzø:g_ɪn / dɛŋg_ɪf / dɛ:mæŋg_an / dʌɛg_ɪn (direkt in) / fɛzø:g_ɪf / flɪg_ʊnɛ / hʊŋg_ʊs / hɪg_ald / jag_ɪme / jəpag_ʊn / kʌŋg_ʊn / loɟ_ʊn / mɛɛg_ɪf / mɛɛg_ɪf / pag_ɪf / ftʊmɪjəpɛg_om / zɛg_am zʊfə / zɪg_ɪf / zɪŋg_ox</p>
		p→b / _#V	<p>ab_ɛt / bɛftɛmb_ʌm / ɔb_ɪf / dɔdʌob_ɛs:ə / dɪɛ:b_ʊn / ɛvob_ʊn / glɛvɔb_ɪf / hab_abe / hab_ɪf / jəkne:b_ʊn / jətələb_ʊn / julafɪʃvɔb_ʊn / jʌa:b_ʊn / kumb_ɔm / mʊntʌvɔb_ʊn / ob_ɛ:ma / ob_ʊns</p>

c	s-z / _#ə	zo:z_ət / ve:z_ət / ve:z_ə / vasebɔ:z_əkʊs / uz_əne / ʊnz_əkʌ:n / ʊnz_ət / ʊnz_ənə / ʊnz_ən / ʊnz_ə / unz_ə / fɪz_ən / salz_əkʊs / ʒʊz_əm / paz_ənz / mʊz_ət / mʊz_əns / mʊz_ənə / mʊz_ə / mʌstənz_əkʊ: / lo:z_ət / kʌŋkəhu:z_əkʊs / kœmneftʌo:z_əkʊn / kœmz_ən / jɛpɾe:z_əkʊs / jəmɔ:z_əkʊs / ɪz_ət / hiz_ət / he:z_ət / he:z_əd / he:z_ə / halz_əkʊs / hʌz_ət / fɔ:z_əkʊn / ez_əzu / ez_ət / ez_ənə / ez_ən / ez_ə / ənz_əzu / ənz_ənə / ənz_ə'kʌvɛfəkə / e:dz_əns / e:dz_ənts / do:mɔlz_ət / ɔ:venz_əm / bɛɪŋz_ən / bez_əd / alz_əd
	f-v / _#ə	ɛv_ət / go:v_ət / jo:v_əd / jo:v_ət / jo:v_əvə / jo:v_əd / jo:v_ət / jlø:v_ət / jø:v_ət / ov_ən / ov_ət / zɪv_ət
	ŋ-ʒ / _#ə	fʃe:z_əz / ɛʒəntɪz_ənə / bɛkz_əkɔp / dʊkz_ət / e:z_əns / e:z_əkʌɪn / feltbɛkz_əkʊndə / flʌz_ət / hambʊkz_əkʊn / ɪz_ə / ɪz_ənə / ɪz_əns / ɪz_ənt / ɪz_ət / ɪz_əzu / ɪz_əzʊ / ɪz_əkʊndə / jɛdʒ_ənə / ko'le:z_əkʊn / mɪz_ən / mɪz_əns / na'tɔɪz_ə / na'tɪz_əns / sɪz_əkʊntʃpɾɔxə / fɾɛz_əz / fte:z_ənə / tʌɔ:nsbɛkz_əkɔp / vɪkklɛz_əzu / ɣz_ət / zɪz_ə / zɪz_ən / zɪz_əns / kɪtɪz_əkʌɪnjɛkʌsə
	ŋ-j / _#ə	bɪkz_əkɔp / dij_əns / dʊkz_ə / dʊkz_ət / dɪkz_ət / e:z_əns / ɪj_ə / ɪj_əns / ɪj_ət / ɪj_əkʌn / ɪj_əkɔpjələʒt / ɪj_əkʊs / mɪz_əns / sɪz_əns / vɪkklɪj_ən / zɪj_ə / kɪtɪj_əkʌɪnjɛkʌsə
	x-ʃ / _#ə	ɛɪnfak_ə / ɔk_ən / da:ʃ_əkʊndə / da:ʃ_ət / do:ʃ_ənz / do:ʃ_ə / do:ʃ_əns / do:ʃ_əzo / do:ʃ_əkʌfjɛjəŋə / e:nfak_ən / ma:ʃ_əns / ma:ʃ_ət / nok_ə / nok_ə / nok_əmɔ / nok_ən / nok_ənts / nok_ənə / nok_ənəm / nok_əns / nok_ənz / nok_əsʊ / nok_ət / nok_əzu / nok_əkʊs / nok_ə / o'ʃ_əzu / o'ʃ_ə / o'ʃ_əkʌfjɛkʌsə / o'ʃ_ən / o'ʃ_ənə / o'ʃ_əns / o'ʃ_ənz / o'ʃ_əzu / o'ʃ_əzʊ / so:ʃ_ət / ʊʃ_ən / da:ʃ_ə / da:ʃ_əkʌɪn / fɔ:ʃ_əns / lo:ʃ_əm / sa:ʃ_əns / za:ʃ_ət
d	t-d / _#ə	bɛdʌbɛld_əkʊm / dad_ɛn'fʌndə / med_ə / dad_əzʊ / əd_əzo / hɛd_ət / jo:d_ət / nɪd_əzu / nɪd_əkʊs / kʌɪt:ad_ən / dɛ:d_əts / dɛ:d_ət / jɛ:d_ət / kɪn:d_ət / kʌɛ:d_əd / mɛ:d_ənə / fte:d_əns / fte:d_ə / vɛ:d_ət / vo:d_ət / zɛ:d_ət / zɪ:d_ənə / zo:d_əkʊs / ɛnd_ə / had_ə / hɛd_ə / med_ə / fted_ə / əd_ə'zʊ / med_əkʊmjɛfə:ʌ / kɪd_əkʊs / had_əŋ / mɪd_əm / dad_ən / ɛd_ən / hɛd_ən / kɪd_ən / ftund_ən / ftund_ən / vad_ən / vɔld_ən / med_ənə / ɛd_ənə / had_ənə / hɛd_ənə / kɪd_ənə / nɪd_ənə / vad_ənə / ad_əns / ald_əns / dad_əns / ɛd_əns / had_əns / luɛd_əns / nɪd_əns / ɛd_əs / dad_ət / dɛɪd_ət / had_ət / hɛd_ət / jɛd_ət / jɛd_ət / jɪd_ət / fʌɪd_ət / vad_ət / ald_əzu / dad_əzu / had_əzu / hald_əzu / nɪd_əzu / nɪd_əzu / nɪd_əzu / ftund_əzu / ɛzəd_əzʊ / had_əzʊ / jɪd_əzʊ / med_əzʊ / nɪd_əzʊ / fɛtsald_əzʊ / ned_əzʊ / dɔmed_əkʌf / kʊd_əkʌf / nɪd_əkʌf / pɔd_əkʌɪn / bɛɛd_əkʊm / ftund_əkʊm / med_əkʊŋə / pɔd_əkʊs / mɔstɛd_əkʌvɛ
	t-d / _#e	dad_ɛ / had_ɛ / kynd_ɛ / mɔ:d_ɛ / myd_ɛ / vad_ɛ / zed_ɛ / zɪd_ɛ
	k-g / _#e	ɛg_əkʊm / bɛŋg_əkʌn / bʌŋg_əkʊs / dʌɛg_əkʊs'hɔlə / dʌɔg_ə / lɛg_ət / mʌɛg_ə bɪ:ɔ / pʌɛg_əkʊm / ftɔg_əkʊsjɛ'zɔ:k / ftɔŋg_ət / tʌɔg_ət / tʌɪg_ət
	p-b / _#ə	bɛftɛmb_ə / ɔb_əd / hab_ət / kɔb_əkʊn / ob_ə / ob_ən / ob_ənəm / ɔb_ənəm / ob_ət / ob_əzu / tʌɛb_əkʌv / tʌɛb_əkɔp / ɔb_ət
	p-b / _#e	ob_ɛ
	e	s-z / _#VV
f-v / _#VV	fʃvœlev_ʊɔ	
ŋ-ʒ / _#VV	ɪz_ɛɔʒɛnə	
ŋ-j / _#VV	lɔstɪj_ɛɔ	
x-ʃ / _#VV	ɔɛɪnə	
t-d / _#VV	nɪd_ɛɪnfak / had_ɔɪx / hɛd_ɔɪx / kynd_ɛɔ	
p-b / _#VV	ob_ɛɪmʌ	
f	s-z / _#ŋ,ŋ	e:dz_ŋs / e:tstŋz_ŋs / ov_ŋ
	t-d / _#ŋ	had_ŋ / jɛhad_ŋ / kɪd_ŋ / gʌ:d_ŋs:ɛks / ad_ŋs / dad_ŋs / hy'd_ŋs / od_ŋs / ad_ŋz
	x-ʃ / _#ŋ	ɔʃ_ŋ

239	a	t → Ø / _#d:	bɪld:ɔ'bɛɪ Beld dobei / dad:at dat dat / dɔmed:ad domet dat / med:ɛm met dām / med:ənə met denne / zɛ:d:i sāt die
	b	s → Ø / _#z:	alɛz:u: alles su
	c	p → Ø / _#b:	hab:əftɪmp hab bestemmp

240	a	Frikative	əd ɪŋ et ging / ɪç ve:z ich weiß / e:z vide es widder / ɪz vɪde ich widder / ɪz za ich sag / ɪz za wə ich sage / dad zu dat su / vad zʊ wat su / ɪç ald_vɪde ich ald widder / man'zʌk'd_vʊnə Mansard wonne / ɪz_zʌ:x ich sag / dɛ:d_zu dāt su
	b	Plosive	ob dɛ op der / ov dɛ op der / ɔv dɛ op dā / ɪz dɛ ich dā / ob dɛ op dā / bɛkɔ dan Bārb dann / ɪç dan ich dann / nɛmɪz dɛŋkə nāmlich denke / ob dat op dat / ɣç dat üch dat / ob dɛ op de / ɔb dɛm op dem / ob dɛm op dem / ɔb di: op die / ob di: op die / had glɪk hatt Glück / hab grad:ə hab grad de
	c	Nasale	ad mɛftɪj ad mātchtig / dad mɛ dat mer / dad vo:z dat woss / dœ:d zu dāt su / hald mɛ hald mer / med mɛm met mem / mɛd mɪŋəm met mingem / med nɛm met nem / fte:d mɪŋə steiht minge / ftund nuɔ stundt nor / dad_nɪt dat nit / dɔmed_nɔ domet no' / med_nɛ met ner / vad_zʊ wat su / zɛ:d_mɪŋ sāt ming

Als Regel ließe sich das vereinfacht wie folgt darstellen.

[+kons, -sth] → [+kons, +sth] / _# [+sth]

Das bedeutet: Ein stimmloser Konsonant wird im Auslaut stimmhaft, wenn ein stimmhafter Laut folgt.

Lautet das erste Wort auf einen Nasal aus, passiert nichts, ganz gleich, mit welchem Laut das Folgewort beginnt. Nasale sind immer stimmhaft und können nicht stimmlos sein (vgl. 15 a). Genauso wenig kann an Wortgrenzen passieren, an denen zwei stimmlose Laute aufeinandertreffen (vgl. 15 b).

15	a	dʊn_ad dun ad / han_ɪf̥ han ich / jɪŋ_əd ging et / kindeziʦʊŋ_əz Kindersitzung es / ʊn_ə'ʁafʁɔlə un eravrolle / ʊn_ob un op
	b	nɪt parɪg̊ən nit parieren / dek pʊmɛlf̥ə deck Pummelche / fʊnf pɛɰ'zo:nə fünf Persone / als pɛnts als Pänz / tɛʃ pakə Täsch packe / nox plats noch Platz / tsvʊləf tʁa'bantə zwölf Trabante / jʊ:s to:ɰ groß Tor / ʔox tʁəʊɪf̥ och traurig / ʊop kʊntə rop konnte / dat kleɪnə dat kleine / mʊʃ fɛɪvə Mösch färve / ʃɛʃ ʃtont Scheff stundt

Entstimmlichung

241	a	d→∅ / t#_:	dɛ:t:at dät dat / dat:ɛm dat däm / dat:i: dat die / femu:t:i vermut die / hat:at hatt dat / het:ɛ hät dä / het:at hät dat / jɛt:a jet da / jɛt:ɪŋkə jet drinke / mo:t:i moot die / met:ɛm met däm / met:ə met de / met:ɛm met dem / met:əm met dem / net:ɛ nit dä / zɛ:t:ɛ säht dä / zit:ɛn sid dann
		z→∅ / s#_:	jɛts:ɪʦə jetz setze / je:dn'fals:ɪmɛ jedenfals immer / jøvɛ:s:ɪn gewäs sin / jʊ:s:s:a:t Groß saht
		ŋ→∅ / ʃ#_:	ɪʃ:ɪv̥ɪn̥ ich schriev̥en / ɪʃ:tont ich stundt
	b	d→t/K _{sth} #_	ɔp_tɛ ov der / ɔp_tɛ ov dä / ɔp_tat ov dat / hɛs_tɛ häs de / kans_tɛ kanns de / op_tɛ op der / op_tɛ op dä / op_tɪ op die / si_s_tɛ sühs de / vɛs_tɛ weiß de
		z→s/K _{sth} #_	badəbʏt_sɪn Badebüdd sin / dɛ:t_sɪf̥ dät sich / dɛ:t_sə dät se / dɛ:t_sɪf̥ dät sich / dat_sə dat se / hat_sə hatt se / het_sə hät se / hat_sɪf̥ hatt sich / het_sɪf̥ hät sich / jɛt_sa:t jet saht / jɔt_səɰ Godd sei / kʏnt_sɪf̥ künnt sich / kʁɛ:t_sə kräht se / li:t_sɪŋə liet singe / lœt_sɪf̥ lööt sich / mo:t_sə moot se / mo:t_sɪf̥ moot sich / met_su met su / mit_sɪŋəm met singem / sɛ:t_sə säht se / sɛt_sə säht se / ʃte:t_sə steiht se / vat_sɛ:t wat säht / vat_sə wat se / vat_sɔl wat soll / zɛ:t_sə säht se / hap_si hab sie / ɛç_sax ich sag
		b→p / ʃ#_	ʃ_pɪn ich ben / ʃ_pɛŋ ich bräng

Für 241 a ließe sich als vereinfachte Regel 16 a formulieren, für 241 b die Regel 16 b.

16	a	+sth → -sth / -sth#_:
	b	+sth → -sth / -sth#_

Stoßen zwei identische Nasale oder Laterale an einer Wortgrenze aufeinander, wird dieser Nasal bzw. Lateral fast immer nur einmal produziert, manchmal etwas gedehnt. Wir notieren dies, indem wir einen Längen-Doppelpunkt hinter den Nasal bzw. Lateral schreiben. "Nasal" kürzen wir bei der Notation von Regeln mit "N" ab (vgl. 242 a), "Lateral" mit "L" (vgl. 242 b). Das selbe haben wir auch bei zwei [t] an Wortgrenzen festgestellt (vgl. 242 c).

242	a	N ₁ #N ₁ →N ₁ :	em:ɛxts em März / en:ɛpəs en Neppes / fʊn:ɛpəs vun Neppes / hatən:ə hatten ne / jon:ɔm gonn nohm / jɛdɔn:ə gedonn ne / kʊm:ɛ kumm' mer / man:i' man nie / met:svəɰ met zwei / mɪŋəm:an' mingem Mann / nom:ɛdax,ʔɛsə nohm Meddagesse / ɔm:ɪ ɔm mih / ʊn:ɔ:hɛɰ un nohher / ʊn:ɔɛ un nohher / ʊn:ə un ne / zin:ɔɪ sin nor
	b	L#L → L:	a:l:ɛ:t aal Leed / a:l:ɣk aal Lück / al:a:xə all laache / al:ɛzə all lese / fɪl:ɛŋə vill länger / fɪl:ɣk vill Lück / ka:l:ɛdɛjak kaal Ledderjack / svɪmɪŋpu:l:ɔɪstə Swimmingpool leiste / vɛl:ɛ:jə Rell läge
	c	t#t → t:	fɛ'ʔapʃi:dɛt:svəɰ verabschiedet zwei / met:svəɰ met zwei

